A°. 1829. N°. 3.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag aen 17 Januarij.



NEDERLANDEN.

BRUGGE den 6 Januarij.

De regering dezer stad heeft premien en andere voordeelen toegestaan aan eenen Engelschen fabrikant, ten einde de oprigting aantemoedigen van eene fabriek, die een groot aantal werklieden zal onledig houden. Het is zonderling, dat deze stad, die door haren koophandel en fabriek-wezen, eertijds eene waarlijk Europésche vermaardheid genoot, in deze laatste tijden zoo weinig de aandacht der speculateurs heeft opgewekt tot het oprigten van groote fabrieken. Wat voordeel nogtans biedt zij niet aan voor dergelijke ondernemingen? De talrijke kanalen en de nabijheid der zee bieden de gemakkelijkste en minkostbaarste middelen aan. Gebouwd voor eene bevolking grooter dan die van 39 tot 40,000 zielen, die de stad tegenwoordig heeft, zijn de huren der huizen en andere gebouwen beter koop dan elders; de arbeid is er ook minder in prijs, uit hoofde van het groot getal behoeftigen (dikwijls zonder werk) die zij bevat.

UTRECHT den 13 Januarij.

In Brussel zijn in 1828 geboren 4117 kinderen, overleden 3069 personen en gehuwd 957 paren.

Te Luik zijn in 1828 geboren 1902 kinderen, gestorven 1463 personen en gehuwd 449 paren.

Binnen de stad en jurisdictie van 's Gravenhage zijn in het afgeloopen jaar geboren 1002 zoons en 927 dochters, te zamen 1929 kinderen, waaronder 17 paren tweelingen, zijnde 149 kinderen meerder dan in 1827. Het getal der overledenen bedraagt 640 personen van het mannelijk en 629 van het vrouwelijk geslacht, waarbij nog gevoegd worden 26 personen elders gestorven, doch die aldaar met der woon gevestigd waren, dus te zamen 1295 personen, zijnde 24 minder dan in 1827; daaronder is niet een aan de kinderpokken overleden, terwijl het aantal daarvan in 1826 niet minder dan 192 beliep. Het getal der huwelijken is 487.

Te Leeuwarden bedroeg de bevolking op den 1 Januarij 1829, een aantal van 18757 zielen, waaronder 8307 van het mannelijke en 10450 van het vrouwelijke geslacht. Hier van zijn 14954 Protestanten, 3515 Roomschen en Oud-Roomschen en 888 Joden. — In 1828 zijn aldaar geboren 730 kinderen, waarvan 354 tot het mannelijke en 376 tot het vrouwelijke geslacht, daaronder waren 8 paren tweelingen; overleden 559 personen, waarvan 302 tot het mannelijke en 257 tot het vrouwelijke geslacht; gehuwd 189 paren, en echtscheidingen 5 paren.

In Delft zijn in het jaar 1828 geboren 564 kinderen, als: 302 zoons en 262 dochters, waaronder 7 maal tweelingen; gehuwd 112 paren, en overleden 427 personen, te weten: 223 van het mannelijke en 204 van het vrouwelijke geslacht.

Gedurende den jare 1828 zijn te Schiedam geboren 481 kinderen, waarvan 252 van het mannelijke en 229 van het vrouwelijk geslacht. Gestorven 281 personen, waarvan 139 van het mannelijke en 142 van het vrouwelijke geslacht.

Volgens de registers van den burgerlijken stand der stad Vlaardingen zijn aldaar in 1828 geboren 146 zoons en 121 dochters, te zamen 267 kinderen, overleden 94 personen van het mannelijke en 89 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 183 personen, en gehuwd 69 paren.

In Haarlem zijn in 1828 geboren 376 jongens en 383 meisjes, te zamen 759 kinderen, waaronder 10 paren tweelingen, en zijn overleden 325 van het mannelijke en 352 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 677 personen. Gehuwd 334 paren.

Te Zwolle zijn geboren 549 kinderen, overleden 380 personen, en gehuwd 99 paren.

BRUSSEL den 11 Januarij.

De heer Coché-Mommens heeft bij den regter van instructie een aantal vragen moeten beantwoorden omtrent het gebeurde op den 20 December ll., toen hij aan het hoofd zijner werklieden de glazen van het hotel van den minister van justitie mede zou ingeworpen hebben. De heer Coché-Mommens was niet weinig verwonderd, op nieuw ter dezer zake aangesproken te worden, bewees nogmaals zijn alibi en verzocht zijnen aanklager te mogen kennen; doch de regter van instructie sloeg zijn verzoek af en weigerde mede om melding te maken van onderscheidene bezwaren van den heer Coché tegen den heer Knijff, directeur van politie. De heer Coché verzocht toen te mogen heen gaan; doch zulks werd hem niet toegestaan; maar de regter van instructie zeide hem, dat hij al zijne huisgenooten en werklieden zou laten voorkomen. De heer Coché herhaalde zijn verzoek, en daar hetzelve niet ingewilligd werd, verzocht hij onder bevel van bewaring gesteld te worden of vrij te blijven, daar een van beiden moest plaats hebben. De regter van instructie voldeed niet aan dit verzoek, maar gaf den heer Coché aan twee deurwaarder en een gendarme ter bewaring over. Daar de heer Coché zich alzoo zonder bevel van arrest in hechtenis bevond, riep hij verscheidene advocaten, die in den gang der regtbank van koophandel wandelden, bij zich. Deze vernomen hebbende wat er gaande was, bedreigden de deurwaarders en den gendarme wegens willekeurige aanhouding te zullen vervolgen, indien zij den heer Coché niet oogenblikkelijk loslieten. Hierdoor bevreesd geworden, lieten de deurwaarders den heer Coché gaan, die zich daarop naar huis begaf.

Naauwelijks was hij echter eenige minuten te huis of de regter van instructie kwam ook met eenen griffier, verscheidene deurwaarders, eenen commissaris en verscheidene agenten van politie. Aan alle personen, die zich in huis bevonden, werd verboden er uit te gaan. De heer Coché-Mommens werd op nieuw ondervraagd en vervolgens naar de gevangenis des *Petits-Carmes* overgebragt. Daarop hield zich de regter van instructie van 's middags tot 's avonds zeven ure onledig met het ondervragen van alle aanverwanten, bedienden en werklieden van den heer Coché-Mommens, steeds om te vernemen of hij zich in den avond van den 20 December in hun midden bevond.

Zoo men verneemt zal Z. M. in de aanstaande week naar 's Gravenhage vertrekken. Ook zullen, zoo men wil, HH. Exc. de Ministers van Financiën en van Justitie zich derwaarts begeven. Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken is heden alhier terug gekomen. Deze reistogten der Ministers, staan, zoo men zegt, in verband met het zamenstellen der antwoorden op de aanmerkingen der Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op de Tienjarige Begrooting.

'S HERTOGENBOSCH den 15 Januarij.

Het water staat voor deze stad 72 duim onder 0.

Te Grave teekende de Maas den 12 Januarij 1 el 70 duim, den 13 dito, 1 el 72 duim, en den 14 dito, 2 el 70 duim. Sedert den 10 dezer is die rivier min of meer met drijfijs bezet geweest, hetwelk bijzonder op den 13 en 14 het geval was, zijnde hetzelve op laatstgemelde dag voor de stad Grave gaan zitten; de passage over de rivier was daardoor zeer moeijelijk.

DUITSCHLAND en aangrenzende Rijken.

MEINTZ den 4 Januarij.

De graanprijzen zijn in Holland in de laatste dagen gestegen en op de Boven-Rijnsche markten heeft men zulks nagevolgd, ofschoon op alle Fransche markten even als in Engeland en in de Noordelijke plaatsen de prijzen aanmerkelijk gedaald zijn. De meening dat de laatste graanoogst meer dan toereikend is voor het gebruik, begint ook in Nederland ingang te krijgen: de laatste berigten spreken van daling der prijzen. Men vleit zich te Amsterdam, alwaar een groote voorraad van granen voorhanden is, met de hoop dat in het aanstaande voorjaar belangrijke verzendingen naar de Middellandsche Zee zullen moeten geschieden: daar Spanje tegenswoordig veel tarwe naar het Noorden zendt, zoo twijfelt men of die hoop wel geheel zal gegrond wezen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 9 Januarij.

Den 2 dezer heeft er te Rive de Gier, (Loire) eene uitbarsting in eene steenkolen-mijn plaats gehad, waardoor 40 menschen en 30 paarden zijn omgekomen. Daarenboven zijn nog vele werklieden gewond. De ontploffing van het gaz is verschrikkelijk geweest.

Brieven uit Marseille zeggen dat de schepen die van tijd tot tijd uit Griekenland komen, reeds vele Fransche zieken van Morea hebben overgebragt.

De berigten uit Lissabon van den 26 Dec. doen steeds voor eene omwenteling vreezen. De generaal *Pego*, een grijsaard van 70 jaren, welke in Fransche dienst den oorlog in Duitschland en Rusland heeft mede gemaakt en die in 1822 in Portugal terug kwam, is met de generaals *Claudino* en *Avelez* in de gevangenis geworpen, en in dezelve aan de gevolgen van de slechte behandeling overleden.

Van den 12 Januarij.

In onze dagbladen vindt men een brief van den heer *Eynard*, gedagteekend Pisa den 2 December, nopens de zaken der Grieken. Hij zegt in denzelven: „Ik heb brieven uit Griekenland van den President, en van den kolonel *Heidegger* tot den 11 November. De golf van Prevesa was door den kapitein *Grivas* bemagtigd, welke daarin 43 Turksche vaartuigen had buit gemaakt. De generaal, *Densel* bezette Loutracki, eene positie tusschen de golf en het meer van Ambrazia. De generaal *Church* was ook opgerukt en had eene andere belangrijke positie genomen. De

generaal *Ypsilanti* trok naar den Parnassus en de engten van Beotie."

In een onzer dagbladen leest men het volgende nopens de Koningin weduwe van Portugal: „Zij is de zuster van *Ferdinand* van Spanje, en geeft haren broeder in heerschzucht, en geestdrijverij niet het geringste toe. Zij is 53 jaren oud, trotsch en wil dat elk die haar nadert, volgens de oude Portugesche hofgewoonte, voor haar zal knielen. Daar door de Constitutie deze Goddelijke eer ... afgeschaft, is zij ten hoogste hierop vergramd en heeft met haren broeder gezworen die gehaatte instellingen (de Constitutien), uitteroeijen. Zij leeft zeer afgezonderd, ontvangt weinig bezoeken en laat zich bijna nimmer in het publiek zien. Hare kleeding is alles behalve geschikt om achting voor haar inteboezemen; zij draagt eenen zwarten kastoren mans hoed. Het merkwaardigste van hare kleeding is een paar groote zakken of tassen, die tot op hare beenen hangen, en altijd opgepropt zijn met relequien van verschillende soort.

„In Portugal is het spreekwoord; *Gardate dos Brocolos y chocolate de Mafra*, (Hoed u voor Aspergies en Chocolade van Mafra) om reden dat *Joao Anastasio*, een der hoofd-agenten van politie, en twee andere personen, die wijlen den Koning *Joan VI*, in het jaar 1805, behulpzaam zijn geweest in het ontdekken van een komplot of zamenzwering tegen zijn leven, te Mafra vergiftigd werden: de eerste door het eten van Aspergies en de de beide andere door Chocolade. De vriend des Konings, de markies *de Loulé*, werd naderhand openlijk vermoord; en over een en ander wordt in Portugal wonderlijk gesproken."

GROOT-BRITTANTIEN.

Londen den 9 Januarij.

Men heeft berigten uit Columbia over Jamaica ontvangen tot den 28 October. De gewezen vice-president *Santander* was alsnog in de gevangenis, doch *Bolivar* kon nog niet besluiten hem ter dood te doen brengen. Als men in aanmerking neemt hoe menigmaal *Santander* de hardste verwijtingen aan *Bolivar*, eerst in het vertrouwen en daarna openlijk in de dagbladen, over zijne steeds toenemende heerschzucht en dwingelandij heeft gedaan en dus de verklaardste vijand van den Dictator is, zoo is er weinig goeds voor hem te verwachten. Twee zijner aides-de-camp waren verbannen, en op nieuw 7 officiers gefusilleerd.

De oorlogsverklaring van Peru tegen Columbia ziet het licht; dezelve is door den President *Jose de Lamar* onderteekend, en is gedagteekend Lima den 30 Augustus. Zij bevat hevige aanvallen tegen *Bolivar*, den President of Dictator van Columbia, die gezegd wordt Peru, Bolivia en Columbia onder een Keizerrijk te willen vereenigen.

Mengelingen.

RAADSEL.

Een stad in ons land, die bezocht en bemind,
Begunstigd door Nederlands Koning,
Uit door het ontleden, een vijfvoeteen naamt,
Een rustplaats, bekend in uw woning,
Die U, met zeer letters, den naam noemt van hem,
Die, zonder aan 't lot zich te storen,
Aan 't hoofd van het leger met vreugde de stem,
Tot eer van de helden, deed hooren;
Is 't doelwoord, waarin men een eiland ziet staan,
Aan de oevers van Frankrijk te vinden. —
Vijf letteren treft men in 't doelwoord ook aan,
Gelieft nu dit raadsel te ontbinden.

Z. te. M.

MARKT-PRIJZEN der Stad Breda,

van den 16 Januarij 1829.

	Gl. Ct.
Het Mudde Tarwe.	f. 12,53
„ „ Rogge.	- 5,95
„ „ Boekweit.	- 4,70
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond.	- 0,42
Grof „ „ idem.	- 0,21
Boter idem.	- 0,00
't 2 Ned. pond Fijn Tarwe Brood.	- 0,31
De 1 „ „ Grof. idem.	- 0,21
De 1 „ „ Boekweit.	- 0,17
De 3 „ „ Roggen Brood.	- 0,29
Zaai-Aardappelen (Vat of Mudde).	- 2,00
Het 1000 Eiken Telhout.	- 3,00
„ „ Doof Hout.	- 2,00
De kar Spaanders.	- 3,30
„ „ Struiken.	- 0,00
De 100 Mutsaard.	- 5,10

Advertentiën.

BELANGRIJK BERIGT.

De Ondergeteekende vernomen hebbende, dat men het hatelijk gerucht verspreidt, (*door welke personen zal hij niet beslissen.*) dat hij zijn zaken eindigt en alzoo zijn winkel uitverkoopt, acht zich verpligt, zijne geëerde begunstigers, zoo binnen als buiten de Stad te berigten, dat deze geruchten SCHANDELIJK VERZONNEN LEUGENS zijn; maar hij integendeel zijne affaire op denzelfden voet steeds continueert, waarom hij zich aanbeveelt in het voortdurend vertrouwen, hetwelk hij een lange reeks van jaren alhier zoo ruim heeft mogen ondervinden.

Breda, den 16 Januarij 1829.

F. LA RIVIÈRE.

JACOB VAN NAERSSEN,

Openbaar Notaris, residerende te *Breda*, als daartoe benoemd door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, zal den 29 Januarij 1829 bij J. VAN RIEL in het *Hof van Holland* te *Breda*, veilen, en op den 12 Februarij daaraanvolgende bij F. AART GEERTS, in het *Schippers Huis* te *Breda*, beide 's avonds ten zes ure, aan de meestbiedenden publiek Verkoopen:

Eerste Koop. Eene HOVENIERS WONING, STALLING enz., met ongeveer 64 Roeden, 53 Ellen HOF-, ZAAI- en WEILAND daaraan gelegen, genaamd het *Bergske*, staande en gelegen onder de gemeente van *Ginneken*, op de westzijde van den steenweg. In huur bij J. VAN DIJK tot 15 Maart 1832.

Tweede Koop. Een parceel ZAAI- en WEILAND, met het straatje daarnevens loopende, zoo verre dit parceel strekt, groot omtrent 86 Roeden, 11 Ellen, gelegen in het *Hout* onder *'s Princenhage*. In huur bij J. C. BASTIAANSEN tot 11 November 1832.

Derde Koop. Eene HUIZINGE, HOF en ERVE, genaamd *de Tuinscheer*, staande en gelegen te *Breda*, aan de noordzijde van den Haagdijk, wijk C. n°. 92, zijnde in eigen gebruik. Aanteveerden op den koopslag.

Vierde Koop. Eene HUIZINGE, HOF en ERVE, genaamd *de drie Lindekens*, staande en gelegen te *Breda*, aan de zuidzijde van den Haagdijk, wijk B. n°. 378. In huur bij J. KLEIMANS, tot 1 Mei 1829.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

BEKENDMAKING.

De Notaris C. N. W. VAN MENS te *Zundert*, zal op Donderdag den 22 Januarij 1829, des namiddags ten 4 ure ten huize en herberge van A. VAN TICKELT te *Zundert*, publiek Verkoopen: DERTIG KAVELS ZWARE EIKEN BOOMEN, staande nabij den Steenweg.

En op Vrijdag den 23 Januarij 1829, des 's morgens ten tien ure op het Veld:

33 ZWARE EIKEN BOOMEN.

Verscheidene Kavels MASTEN BOOMEN, staande op *Hazeldonk* onder *Rijsbergen*.

Nadere informatie ten zijnen Kantore.

KONINKLIJKE NEDERL. LOTERIJ.

*** Bij de Wed. F. B. HOLLINGÉRUS PIJPERS, *Gekwalificeerde Collectrice* der Koninklijke Nederlandsche Loterij, zijn, voor de 144e Loterij, waarvan de trekking op Maandag den 26en Januarij 1829 geschiedt, Heele, Halve, Vijfden, Tienden en Twintigste tot de onderstaande prijzen te bekomen:

KOOP ALLE KLASSE.		KOOP KLASSIKAAL Eerste Klasse.	
Heel Lot.	f 69 - 00	Heel Lot.	f 14 - 00
Half Lot.	- 34 - 50	Half Lot.	- 7 - 00
Vijfde Lot.	- 13 - 80	Vijfde Lot.	- 2 - 80
Tiende Lot.	- 6 - 90	Tiende Lot.	- 1 - 40
Twintigste Lot.	- 3 - 45	Twintigste Lot.	- 0 - 70

*** Bij BROESE & COMP., Boekhandelaars te *Breda*, zijn de volgende Nieuwe Werken te bekomen:

Geschiedkundig Woordenboek, of Beknopte levensbeschrijvingen van mannen, die, van het begin der wereld tot op onzen tijd, zich door vernuft, begaafdheden, deugden, dwalingen of misdaden hebben beroemd of berucht gemaakt; voorafgegaan door eene tijdrekenkundige verhandeling, om de verschillende artikelen in het woordenboek verspreid, tot een geschiedkundig geheel te maken, door den abt *F. X. de Feller*. Naar het fransch. Met een groot aantal nieuwe artikelen verrijkt, en met dezulke vermeerderd, die eene meer onmiddelijke betrekking tot de Nederlanden hebben, 1e deel. f 3,50

Handleiding tot het leeren van het Schaakspel, naar het Hoogduitsch van den Heer *J. W. von Manvillon*, door *Jan de Quack*, met het portrait van *Elias Stein* en inlichtende tabellen, Ie deel. f 4,00

Krijgskundige Aardrijksbeschrijving, ingerigt voor het eerste onderwijs in de Militaire scholen, door *C. J. Beijer*, Leeraar voor de Nederlandsche taal en letterkunde enz. aan de Koninklijke Militaire Akademie te Breda, 1e deel. f 3,00

Geschiedenis van Egypte, onder de regering van *Mahommed-Ali*, of verhaal der Staatkundige en Militaire gebeurtenissen, die plaats gehad hebben sedert het vertrek der Franschen tot in 1823. Door *Felix Mengin*; verrijkt met aanteekeningen door de Heeren *Langlès* en *Jomard*. En voorafgegaan van eene geschiedkundige inleiding door *N. Agoub*, naar het fransch, 1e deel met platen, en eene kaart. f 4,80

P. A. Beclard's, Grondbeginselen der Algemeene Ontleedkunde; of beschrijving van de Weefsels, waaruit het menschelijk ligchaam is zamengesteld. Naar den tweeden druk uit het fransch door *G. J. van Epen*, Heel- en Vroedmeester te Amsterdam. Met eene voorrede van *H. Bosscha*, Hoogleeraar aan het Athenæum Illustre te Amsterdam. 1e Deel. f 4,50

Reize door den weinig bekenden Zuidelijken Molukschen Archipel, en langs de geheel onbekende zuidwest-kust van Nieuw-Guinea; gedaan in de jaren 1825 en 1826. Door *D. H. Kolff*, *Jr.* Luitenant ter zee, 1e klasse, en Ridder van de Militaire Willemsorde. Met eene kaart. f 4,50

Avondstonden aan Boord, of verhalen uit Indie, door *G. H. Nagel*. f 1,80

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.